

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 491/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Mariánom Sikorom, advokátom, Námestie slobody 1406/38, Púchov, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 9Co/118/2022-114 z 29. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 4. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom krajského súdu o jej odvolaní v civilnom spore, hoci proti nemu podala dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ústavnou sťažnosťou nenamietaným uznesením.

II.

2. Sťažovateľka sa ako spoluvlastníčka rodinného domu s pozemkami (ďalej len „nehnutelnosť“) s podielom dvoch tretín proti druhej spoluvlastníčke s podielom jednej tretiny domáhala vydania bezdôvodného obohatenia v peniazoch. Tvrdila, že žalovaná nad mieru jej podielu užívala ich nehnuteľnosť, uviedla výšku obvyklého nájmu za užívanie nehnuteľnosti a navrhla vykonať jej obhliadku. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe poprela tvrdenia o užívaní nehnuteľnosti nad mieru jej podielu a o výške obvyklého nájmu. Okresný súd vyjadrenie žalovanej sťažovateľke doručil 27. januára 2022 a uznesením ju vyzval vyjadriť sa k vyjadreniu žalovanej s poučením, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy nemusí prihliadnuť. Na to sťažovateľka nereagovala.

Na pojednávaní 23. februára 2022 okresný súd zamietol jej návrh na obhliadku nehnuteľnosti, vyhlásil dokazovanie skončené a jej žalobu zamietol s tým, že svoj nárok nepreukázala.

3. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľka odvolala. Namietla aj to, že okresný súd jej návrh na obhliadku nehnuteľností zamietol a následne jej žalobu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena, keď absolutizoval sudcovskú koncentráciu a v rozpore so zákonom neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú sporné a nesporné. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Bol toho názoru, že zo sťažovateľkou predložených dôkazov nemožno dospieť k záveru o dôvodnosti jej žaloby a bolo na sťažovateľke preukázať užívanie nehnuteľnosti žalovanou nad mieru jej podielu. Okrem toho ničím nebol podložený výpočet sťažovateľky o obvyklom nájomnom, z ktorého vypočítala bezdôvodné obohatenie. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou sťažovateľky, že okresný súd od nej šikanózne vyžadoval dôkazy preukazujúce výšku jej nároku.

4. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) dovolanie. Zastávala názor, že pred pojednávaním, na ktorom bolo rozhodnuté, navrhla dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, keď už v žalobe uviedla výmery úžitkovej plochy nehnuteľnosti, a ak by to žalovaná poprela, navrhla obhliadku, na ktorej to bolo možné zistiť. Potom bolo možné vykonať ďalšie dôkazy (odborné vyjadrenia realitných kancelárií, znalecké posudky) na zistenie obvyklého nájomného. Napriek tomu okresný súd na pojednávaní, na ktorom rozhodol bez toho, aby uviedol, ktoré skutočnosti sú sporné a nesporné a ktoré navrhnuté dôkazy vykoná, jej návrh na obhliadku zamietol a skončil dokazovanie, keď postupoval formálne v rozpore s jej právom na spravodlivý proces. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol. Popri hypertrofii citácii rôznej judikatúry dospel k záveru, že nevykonanie navrhnutého dôkazu nie je vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP, a aj napriek tomu následne uviedol, že sťažovateľka námietku o nevykonaní navrhovaného dôkazu uviedla až v dovolaní, a preto sa ňou nemôže zaoberať.

III.

5. Aj napriek záveru najvyššieho súdu je sťažovateľka toho názoru, že rozhodnutím krajského súdu boli porušené jej ústavné práva tým, že napriek jej návrhu v žalobe a na pojednávaní na vykonanie obhliadky tento dôkaz nebol vykonaný, hoci ním mohlo byť zistené, akú časť nehnuteľnosti užíva žalovaná. Podľa sťažovateľky bol tento dôkaz kľúčový. Rovnako ako v dovolaní zastáva názor, že okresný súd jej návrh na obhliadku nehnuteľností zamietol a následne jej žalobu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena, pričom absolutizoval sudcovskú koncentráciu. Sťažovateľka kritizuje závery odôvodnenia najvyššieho súdu s tým, že jej zostáva len obrátiť sa na ústavný súd. Opakuje, že obhliadka nehnuteľnosti bola kľúčový dôkaz a žiaden zo súdov nevysvetlil, prečo ju nevykonal. Okrem toho opakuje svoje tvrdenia z dovolania o tom, že jej právo na spravodlivý proces bolo porušené aj tým, že okresný súd jej neumožnil záverečnú reč. Rozhodnutiu krajského vytýka, že sa s pochybeniami, ktoré namietala v odvolaní, nijak nevysporiadal.

IV.

6. I keď je zrejmé, že v spore sťažovateľky napriek jej návrhom na vykonanie obhliadky nebol tento dôkaz bez náležitého odôvodnenia vykonaný, hoci mal viesť k zisteniu skutočností, ktoré boli medzi sťažovateľkou a žalovanou sporné, bola ústavná sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2

písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu odmietnutá. Sťažovateľka všetky svoje námietky, ktoré uvádza v ústavnej sťažnosti a z ktorých vyvodzuje porušenie svojich ústavných práv, uviedla v dovolaní proti rozsudku krajského súdu a o týchto námietkach rozhodol najvyšší súd ústavnou sťažnosťou nenamietaným uznesením o odmietnutí jej dovolania. O ochrane ústavných práv sťažovateľky tak mal právomoc a aj rozhodol najvyšší súd a jeho právomoc vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o porušení ústavných práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu.

7. Napriek tomu nemožno na okraj neuviesť, že nevykonanie nepochybne včas (už v žalobe) navrhnutého dôkazu na tvrdenú a medzi stranami spornú skutočnosť možno v civilnom spore uspokojivo vyriešiť len hmotnoprávnou úvahou, ktorá vysvetlí, že zistenie skutočností vyplývajúcich z tohto dôkazu nemá vplyv na danosť žalobou uplatneného nároku. Takáto jasná hmotnoprávna úvaha v spore sťažovateľky chýba všetkým rozhodnutiam všeobecných súdov zahľadených v spore sťažovateľky do procesných konštruktov, a nie do hmotnoprávnej a celkom jednoduchej podstaty jej sporu. Hmotnoprávna podstata sporu sťažovateľky je prekrytá len ťažko udržateľnými procesnoprávnymi konštrukciami, ktorých nesprávnosť mohlo a malo identifikovať ústavnou sťažnosťou nenamietané uznesenie najvyššieho súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu